

ПІЗНАЙ СВІЙ КРАЙ

АРКАДІЙ ЖИВОТКО

ПРЕСА
КАРПАТСЬКОЇ
УКРАЇНИ

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА

Друкарня Е. Віхаер, Прага XVIII.-201.

Чотири виразних доби життя та культурно-суспільного розвитку Карпатської України (б. Угорської, потім Підкарпатської Русі), мов у дзеркалі відбивається в її пресі. Є це чотири яскраво відмінних доби, що обіймають собою понад 80 років, а початки, якої сягають перших років другої половини минулого століття. Вяжуться вони з іменем І. Раковського, який р. 1856 почав видавати в Будині «Церковну Газету», призначену головним чином, для населення б. Угорської Русі.

На території самої Карпатської України початки періодичної преси сягають до р. 1867, коли старанням Товариства св. Вас. Великого почала в Ужгороді виходити газета «Свѣт» (1867—1871) за редакцією проф. гімназії Ц. Ігнатка, К. Сабова, В. Кимака та при співпраці А. Добрянського, А. Кралицького, Ів. Сильвая, Злоцького та ін.

Від цієї доби до останніх днів державного життя Карпатської України (березень 1939) вийшло 220 самостійних органів (газет та журналів) не рахуючи довгої низки додатків. Охоплюють вони всі органи, що виходили як в самій Карпатській Україні (б. Угор., потім Підкарпатській Русі), так призначені для неї по-за територією, в межах держав, до яких вона входила.

Відповідно до історичних діб всі часописи Карпатської України можна поділити в такий спосіб:

I. Доба Австро-Угорської Державности.

Всього за цю добу було 17 самостійних органів, в тому 4 в малярській мові.

II. Руська Країна (1919).

Вийшло під цей час 4 органи, з яких один в малярській мові.

III. Доба б. Чехо-Словацької Республіки.

Доба, коли Карпатська Україна існувала, як «Підкарпатська Русь», в складі б. Чехословацької Республіки згідно з С.-Жерменським договором (р. р. 1919—1938).

Характеризується ця доба розвитком періодичної преси та її змаганням за національне обличчя країни і народу, як також широким розвитком преси інших народів (чеського, малярського та жидівського). Щодо кількості — поділялася:

I. За мовою (евент. національністю):

1. Українська (фонетич. и етимологич. правописом)	62
2. Російська	39
3. Так зв. язичіє	25
4. Малярська і в мад. мові	34
5. Чеська , , ...	13
6. Жидівська , ...	4
7. В двох і більше мовах	6

Разом 183

II. За змістом:

1. Суспільно-політичні органи	94
2. Господарсько кооперативні, торг. проф.	10
3. Просвітні та просвітньо-господарські	3
4. Літер.-суспільні, історичні, мистецькі	6
5. Молодь, діти	36
6. Науково-дослідні, педагогічні, проф. учительські	10
7. Церковно-релігійні	11
8. Гумористичні	3
9. Різні	10
<hr/>	
Разом	183

Карпатська Україна.

Як член б. Чехо-Словацької Федерації до оповіщення незалежності Карпато-Української Держави (жовтень 1938 — березень 1939):

Виходило під цей час 16 органів, з яких: українських (в тому числі чеською мовою) — 11, російських (рус.) — 3, чеських — 1. в двох мовах — 1.

В тому було 4 органи, як продовження попередніх років видання і 12 нових. Крім того в початку цієї доби ще продовжували виходити деякі мадярські органи.

Подаючи загальний огляд періодичної преси Карпатської України за вказаний час треба мати на увазі поправку на мадярські часописи першої і другої доби, як також на органи за весь час, що могли уникнути при складенню огляду.

Огляд цей дає бібліографічні відомости, що їх було взято безпосередньо зі сторінок часописів. При чому:

1. Назву того чи іншого часопису протягом його існування змінювалося з погляду правописного, подавано її в обох виглядах (там де то було потрібно) в хронологічному порядку її змін з відокремленням рисою. Так само в хронологічному порядку і з відокремленням рисою подавано всі дані зв'язані з виданням.

2. Особи видавців (фіз. і юридичних) та редакторів подавано в хронологічному порядку їх чинности з відокремленням рисою. Там де можна було встановити точніші дані про час тієї чинности, подавано в дужках відповідні роки.

3. Дані, що їх взято не зі сторінок часописів, а здобуто іншими шляхами, подавано в ломаних дужках. Так само в ломаних дужках подавано дані щодо історії того чи іншого органу, кількості чисел, співробітництва, тощо.

4. Значком (*) означено часописи, що в збірках Українського Історичного Кабінету в Празі (на січень 1940 р.).

Арк. Животко.

Преса Карпатської України.

І. Доба Австро-Угорської державности.

(1856—1919.)

1. Газета для народных учителейъ — еженедельное изд. Будапештъ. 1868—1873. [Вид. Мад. Мін. Осв. при час. Naptanitok Lapja].

2. Карпаты — Обществ., церк., наук., литер. и економ. газета. Орган епархіального правительства и Общества св. Василия В. Выходитъ тижнево. Изд. и отвѣчат. ред. Николай Ю. Гомичковъ. Унгварь, 1873—1886. [Перше число з 20. VI. (2. VII.) 1873].

3. Листокъ — Духовно-лит. журнал. Отвѣт. ред. Евг. Фенцикъ. Вых. 1-го и 15-го числа каждого мѣсяца, въ объемѣ одного печат. листа. Унгвар. 1885—1903. [Ред. аж до смерти (5. XII. 1903) — Е. Фенцикъ. По його смерти вийшло одно число за ред. А. Волошина. Р. 1903 мав всього 25 передплатників].

Додаток до Листка — з р. 1891.

* 4. Наука — Духовна и поучительна газета для угрорусского народа. Вых. разъ на два тиждни — тижнево — разъ в мѣсяцъ и то 15-го дня каждого мѣсяца [1912—1914] тижнева почит. новинка для угро-русского народу (1918—1919), (1920—1922). Ред. Ю. Чучка — Августин Волошин — о. Виктор Желтвай — В. Гаджега. 41, 5 × 29 (1906), 27 × 19., (1912), 23 × 15, 5 (1914). Унгвар. 1897—1914., 1918—22. [Разом з часоп. вих. як додатки: «Слово Божіе» — вибір церк. проповідей (1904—1905) та «Почитительное Чтеніе», що вих. щомісяця книжечками. На початку часоп. вих. як газета, з р. 1912 — журнальчик, ілюстрований. З почат. світ. війни припинено. Відновлено — 5. VI. 1918. за ред. А. Волошина. З 1. I. 1919 р. змінено назву на «Руська Країна», якої вийшло 20 чис. З ч. 21 (17. IX) повернено стару назву, що залишилася до 1922 р. коли почала виходити «Свобода»].

Село — ілюстр. прилога до «Науки», 1907.

* Недѣля — Почит. господар. газета для угро-русского народа. Ред. М. Врабель-Иванъ Газда. Вых. каждого тыждня, 29 × 21. ст. 16. Будапештъ. 1897—1918. [Ілюстр. вид. мад. час. »Nerpar«. З р. 1916. вих. лат. р. 1918 перестала виходити].

6. Свѣтъ — Лит. газета. Изд. О-во св. Василия В. Отвѣтст. ред. Юрій Игнатенко — Кирилль А. Сабовъ. Вых. еженедельно. Унгварь. 1867—1871.

5. [Nase Otecsestvo] — [ред. о. Эмилиан Сухій. Пряшев. 1916—19].

7. Свѣтъ новый — Новый свѣтъ — Лит. обществ. и церковная газета. Изд. О-во св. Василя В. Ред. Виктор Гебей. Вых. еженедѣльно. Унгварь. 1871—1872.

8. Свѣтло — листок для угро-руських добрых дѣтей. Ред. Ф. Скиба о чина св. ВВ. 1916. [місячник. Унгвар. В. Ігна-тіенко вказує поч. вид. р. 1913?].

8а. [Слово Божіе] — ежемѣс. журн. Ред. о. Петр Гебей [пізніш епископ]. Ужгород [див. «Наука»].

9. Сова — Сатир.-лит. журнал. Вых. два раза въ мѣс. Изд. А. Рѣпаевъ. Ред. В. Кимакъ-Кирилль А. Сабовъ. Унгварь. 1871. [Вийшло пять чисел].

10. Учитель — Педаг. журн. Изд.-ред. А. Рѣпаевъ. Вых. 4 раза въ мѣс. Унгвар. 1867. [Вийшло 26 чисел].

11. Церковный Вѣстникъ — [Вид. і ред. І. Раков-ський. Перше число вийшло 10. (22.) VII. 1858. Вийшло 10 чисел].

12. Церковная газета — (Изд. О-во св. Стефана. Ред. И. Раковскій. Будин. 1856—1858).

13. »Görök Katholikus Szemle« [ред. В. Камин-ський. Унгвар. Основ. Тов. св. Вас. В. Вых. тижнево. 1899—1918].

14. »Kágrát Lapok« [газ. гр.-кат. Ред. В. Романецъ. Ун-гвар. 1895—1903].

15. »Kelet« — [Основ. Ю. Дрогобецьким р. 1888. З року 1892 ред. К. Невицький. Напрям «Свѣту» або «Карпат». Року 1897 підпор. кат. народ. партії].

16. »Felvidéki Sion« — [Вид.-осн. Др. А. Микита. Унгвар. 1899—1902. орган богословський].

II. „Руська Країна“.

Руська Країна [Ужгород. 1919]. [Вих. з 1. I., як про-довж. «Науки». Тижнева. З ч. 21. дня 17. IX. перебрав ред. А. Волошин і повернув стару назву «Наука»].

* 2. Руська Правда — Політична тижньова газета. Урядові звіщання Русько-Країнського Комисарства. Вых. кождоѣ суботи. 42 × 29. Мукачево. 1919. [Вих. з поч. квітня. Місце вид.: ч. ч. 1—4 (Мукачево), ч. 5 — має помітку — Будапешт зі старою адресою ред. Ред. не названий. Дня 28. VI. замінено. назву на «Русько-Країнська Правда»].

* 3. Русько-Країнська Правда — просв.-політ. тижднева газета. Урядові Звіщання Русько-Країнського Комі-сарства. [Ред. незазначен]. Вых. кождої суботи; 42 × 29. Му-качево. 1919.

4. «Karpat» — [перед тим «Gör. Kath. Szemle». Ред. Ю. Гаджега. Унгвар. 1919].

III. Доба Чехо-Словацької Республіки (1919—1938).

А. Суспільно-політичні органи:

- * 1. Вперед — Орган Подкарпато-руської незалежності (1922) Соціал-Демократичної Партії — Орган Соц.-Дем. П. Р. (1926) — Орган Чсл. Соц.-Дем Роб. Партії П. Р. — Власт. і вид.: Екзекутива Чсл. соц.-дем. п. П. Р. Одвѣч. ред. Ст. Клочурак — Відпов. ред. Дм. Німчук. Вих. раз в тиждень — Вих. кожн. 1 і 15 дня в міс. 46,5×31 (1922); 47×31,5 (1926); 31×23,5 (1926); 47×31,5 (1938); Ужгород 1922—1938. (Гасла: «Пролетарі всіх народів об'єднайтеся» — «Пролетарі всіх народів об'єднайтеся» — «Борітеся — Поборете!»).
- * 2. Голос Життя — Сусп.-політ. і літер. журн. — Офіц. орг. Союзу працюючого сел. — СПС (1932). За вид. і ред. відп. А. Мондокова. — За вид-во відп. Мондокова, за ред. І. Белега. Вих. кожного місяця; 31×24; Ужгород. 1929—1938. [адреса ред.: Мукачево]. [перестав вих. у жовтні?].
2а. [Дневник — ред. Др. С. В. Анталовській. Вих. три рази в неділю. Прага. 1935].
- * 3. До перемоги — Сусп.-госп. та літер.-крит. місячник. Власн. і відп. ред. Ю. Ревай — Власн., видавець і відп. ред. Ю. Ревай. Вих. 10. кожн. м., 24×16; ст. 16—24; Ужгород. 1935—1936.
- * 4. Живая Мысль — Карпаторус. ж. політ. и культ. Ред. колегія. За ред. отвѣч. В. В. Анталовській. Изд. И. Андрашко, — zodrov. red. a vyd. JUC. J. Andraško; Вих. [неперіод.]; 24×16; Прага-(Ужгор.). 1932—1935.
- * 5. Земледѣльська Политика — Офіц. орг. Респ. Земледѣл. Партії на П. Р. Изд.: «Чешско-Морав. печатни завод. в Прагѣ — «Новина»; Отвѣт. ред. І. Е. Лоскот — В. Татинец. [Період. незазн.]; 47×31. Мукач.-Ужгор. 1927-1938. [Продовж. «Карпаторус. Вѣстника» (1921—26). Р. р. вид. означено від вих. «К. В.» Вих. тижнево(?)].
- * 6. Земля і Воля — Господ. і сусп.-політ. тижн. українців членів Республ. хлібороб. (аграрної) партії на П. Р. Гол. ред. Ст. Клочурак. Вид. і відп. ред. Ю. Лацанич; 47×31; Мукачів. 1934—1938. [Вих. до жовтня 1938].
Молодий Плугар — Двоптижн. прилога «Землі і Волі». Часоп. для молоді організ. в Респ. хліб. п. Ред. М. Вереш. 47×31; Мукач. 1935.
- * 7. Карпатская Правда — Карпатська Правда — Орган Комунист. П. Чехослов. (Секція Комунист. Інтерн.). Вид. Краєв. Ком. Компартії ЧСР. Ред. І. Мондок — П. Бойчук — О. Борканюк. Ужгород. 1920—1933; 1935—1938. [Р. 1933 — урядово припин. Віднов. р. 1935. Вих. до осені 1938 (жовтень)].

8. Карпатська Іскра — газ. роб. і сел. Вид. і відп. ред. А. Моравек. Газ. появляється два рази кожд. міс. 8-го і 25-го; 47×31. Прага (Ужгород) 1935. [Вих. замість припин. «Карпат. Правди»].

9. Карпатський Пролетар — Газета простих фахових робіт. міст і сіл. Відпов. ред. і вид. Осип Гавелка. Газета появл. один раз кожна. місяця: 1-го, 47,5×31, Ужгород. 1935-38.

10. Карпатская Русь — (Carpatho Russia) — Ежеднев. безпарт. національная газ. Изд. Издат. Ком-т. Отв. ред. А. И. Китлян; 38×26. Ужгород. 1921.

11. Карпаторусское Слово — Собств. и изд. Карл Ильма. Отв. ред. О. Линек. Вых. два рази в мѣс. 48×31,5; Ужгород. 1934-38.

11а. Карпато-Русскій Вѣстникъ — Ежеднев. вѣ-парт. газета. Ред. Ант. Бобульскій — Юл. Фельдешій. Ужгородъ. 1919.

12. Карпаторусскій Вѣстникъ — Офиц. органъ Республ. Земл. Партіи на П. Р. [Період. неназнач.; тижнева?]. Отв. ред. К. Бескид — И. Лоскут. Мукачево—Ужгород. 1921—1926. [Заснов. Іос. Камінським].

13. Карпаторусскій Вѣстникъ — Урядова новинка Подкарпат. Земледѣл. Союза. — Полит. безпарт. журнал. Изд. Ю. Фельдешій. Отв. ред. А. Бродій.

14 Карпаторусскій Голосъ — Независ. ежеднев. газ. Глав. ред. Др. Іос. Каминскій. Изд. и отв. ред. Др. Ст. Фенцикъ; 47×31. Ужгород. 1932-34. [1934 р. уряд. припинено, після чого почав вих. «Нашъ Карпатор. Голосъ, а потім «Нашъ Путь». Р. 1938. відновлено під тією ж назвою — «Карп. Голос»].

* 15. Народъ — Органъ Руськоѣ Соц.-Дем. Партіи. Выд. Ком-т. Одвѣч. ред. Е. Пуза — Ст. Клочурак. Вых. раз в нед. у вівторок. 47×31. Ужгород. 1920-21. [ч. 1 має помітку, що вих. два рази на міс., але ч. 2 вийшло за тиждень. Період. зазначено з ч. 5, як тижн. З ч. 5 гасло: «Нуждарі всѣх народѣв єднай-теся!»].

16. Народня Воля — Орган Проводу Укр. Нац. сел. роб. партії. Власн. і вид. І. Гриць — Берегово. Ред.: Ком-т., відп. ред. В. Яким. — Прага. Вих. раз на два тижні; 42,5×29,5: Прага — В. Бичків [адр. ред.: В. Бичків]. 1938 [ч. 1 вийшло 31. VIII. Всього вийшло два числа].

17. Народная Газета — орг. рус. нар. партії. Полит. економ. и культ.-просв. газ. Изд.: Народное изд. О-во, Прага. Уполном. изд. Др. И. Жидовскій уряд. предс. Рус. Нар. Партіи. Отв. ред. И. Круцик. [Період. незазн. Вих. дваі на міс.]; 42×29. Пряшев. 1924—1936.

* 18. Народня Сила — Уряд. орг. української сел. партії. Вид. і відп. ред. М. Тулек. Ред.: ред. Ком-т. Вид. М. Тулек;

ред. І. Невидька; Вих. 1 і 15 кожного міс.; 41×29. Ужгород. 1936—1938.

19. Народное Русское Слово — Орг. партії Чсл. Нар. соц. на П. Р. Изд. — Краевой Исполн. Ком-т Партії Чсл. Нар. соц. для П. Р. Отв. ред. В. Логойда. Вых. каждую первую и третью пятницу в мѣс.; 42×29. Мукачево. 1929—1938.

20. Наука — Ужгород; 1919. [див. розд. І. ч. 4 і розд. ІІ. ч. 1 «Рус. Краина»].

21. Нашъ Карпаторусскій Голосъ — Незав. ежедн. газета. Изд. И. Ковачъ. Отв. ред. С. Фенцикъ; 47×31,5. Ужгород. 1934—1935. (вих. замість «Карпаторус. Голоса»).

22. Нашъ Путь — Нац. общ.-полит. газ. Изд. В. Лабаничъ. Отв. ред. В. Корнута — В. Решетаръ. Вых. три раза въ недѣлю; 47×31; Ужгород. 1935—1938. (Орг. Ст. Фенцика. Дня 31. X. 1938. припинений українською владою).

* 23. Недѣля — Еженедѣл. полит. суспольна, литер., безпарт. газета для подк. русинов. Выд. и власт.: Е. Петрик молод. Отв. ред.: Е. Бокшай; 47×31; Ужгород. 1935—1938. [Вих. за підтримкою еп. А. Стойки].

* 24. Нова Свобода — Український незал. щоденник (1938) — Орган Укр. Націон. Об'єдн. (1939). Вид. і ред.: Ред. Комісія. Відп. ред. В. Фіртач. — Бойчук (1938) — Ф. Ревай (1938-39) — В. Гренджа-Донський (1939); 42×29 (1938) — 48×31 (1939). Ужгород—Хуст. 1938-39. (Факт. ред. в р. 1938—1939 був Сп. Довгаль — В. Гренджа-Донський. По евак. Ужгороду у листопаді 1938. друковано у Севлюші).

* 25. Novoje Vremja — nezavisimaja polit. gaz. P. R. otvič. red. V. Barany — Otvičat. izdat. a vlast. V. Barany (1925) — Izd., vlast., i glavnuj red. V. D. Barany; Otvitstv. red. K. V. Blášin; Pojavitsia snačala ježenedilno dva raza, pozžeje ježenedilno tri raza [1925]; — Vychodit v četverh i nedil'u [1926]; 62×47. Užhorod. 1925—1933.

26. Новое Время — Независ. полит. газ. П. Р. Юбилейный номер. Изд. и власт. Др. Г. Барань. 45,5×31,5. Ужгород. 1934. [Одностривка, присвячена 15. р. П. Р. в ЧСР. Вийшла 8. V. 1934].

27. Подкарпатская Русь Безпарт. полит. газ. Отв. ред. М. Демко. (Період. незазн.: тижнева) 47×31. Мукачево—Ужгород. 1925-26.

28. [Pравда — Ужгород; 1919].

* 29. Робітнице — Селянська Правда — Час. для укр. робіт. і сел. в Чехослов. Вид. і відвіч. ред. М. Туцканюк. Вих. раз на міс. 31×24. Ужгород. 1928—1929. [Гасла: «Пролетарі всіх країн єднайтеся» — і «Хто не працює, хай не їсть і не володіє!», об'єднані: «Хай живе союз робітників і селян»].

* 30. Русинь — Гол. ред. Ф. А. Жатковичъ — Отв. ред. Августинъ К. Штефан. Вых. два раза на тыждень (1920—22) —

Чтоденна газ. Вых. Друк. Т-во Отв. ред. В. Гренджа-Донський. Вых. чтоденно рано окрема понед. 38×27. Ужгород. 1920—1923. [Р. 1923. помічено, як перший рік вид. (?). Цього року при газеті, вих. «Книжки Русина»].

* Недѣля Русина — [літ. додаток до газети «Русин», вих. тижнево. 1923].

31. Русин — [ред. В. Даншак. Рахів. 1937?].

* 32. Руська Нива — Уряд. новинка Руської Хліб. (Землед.) Партії. Одв. ред. Др. М. Брацайко. Вих. кажд. тижня в четвер. 47×32. Ужгород. 1920 - 1924. [Гасло: Земля наша мати!].

* 33. Русскій Вѣстникъ — Ежеднев. уряд. новинка Авт. Землед. Союза — Офиц. орган Авт. Землед. Союза. Изд. «Автономный Земледѣльческій Союзъ». За изд. отв. отвѣчательный ред. А. Бродій. — Глав. ред. и изд. А. Бродій; отв. ред. Иван Шпак. [Період. незазн. тижн.], 31,5×23,5; Ужгород. 1923-38. [Припинений 31. X. 1938 владою].

* 34. Русская Земля — Народ. газета. Вых. раз в недѣлю. — Народ. еженед. газ. — Еженед. нар. газ. Изд.: Изд. Дружество Русская Земля в Ужгородѣ — Изд. Ком-т; Отв. ред. Димитрій Вислоцкій [ч. 1 за 1919 р.] — В. Ничай — (з ч. 2 1919-20) — Гагатко (1922) — И. Цурканович (1923) — Д. Симулик (1925) — И. Цурканович. 30,5×23,5 [початок 1919]—47×37,5. Ужгород. 1919—1938. [Перше число з 7. VI. 1919; ч. 2 з 2. VIII., з україн. означенням «2 серпня», а далі назви місяців російські].

34а [Русское Слово — прил. до «Slovenský Vychod». Ред. Ант. Страка — Рост. Кошак. 1919—1920].

35. Русскій Земледѣлецъ — Органъ Союза Рус. Землед. Республ. Партіи. Вых. по пятницамъ. 46×31. Кошицы. [Вих. при газ. «Газдов. Новины». Частково друковано в слов. мові (з р. 1928). З р. 1935. самот. вид. Вид. П. Жидовський.

36. Русскій Край — Карпаторус. націон. полит., культ. и эконом. органъ. Ред.-изд. Д-р. В. П. Гомичковъ. Ежеднев. газета. 47×31. Ужгород. 1926. [Перше ч. з 2. X. Вийшло 17 чис.].

37. Русскій Народный Голосъ — Ежеднев. внѣпарт. газ. — Общ. внѣпарт. газета. Изд. Ком-т; Отв. ред. Др. Е. Л. Недзѣльскій. Вых. 3 раза в недѣлю; — 37×31,5; Ужгород. 1934—1938. [Вих. до VII. щодня, потім 2 р. тижд.—3 р. тижд.].

38. Русская Народная Газета — Еженед. газ. под ред. Др. И. Жидовского; 47×31; Ужгород Пряшів 1937-38.

39. Русское Слово — Еженед. Нар. Газета. Изд. Др. І. Кизакъ. Отв. ред.: Др. С. Гойдичъ—И. Дюлай; 31×24; Уряд. ная епарх. газета [1936].—Культ.-нар. газ. (1937). За ред. отв. Др. Э. Гомичковъ. Вых. кажд. 1 и 15 въ мѣс. 47×31. Пряшевъ. 1924—1938. (В перших р. р. гасло: «Подкарпатскіе русины оставте глубокий сонъ»).

39а. [Русь — орг. Рус. Нар. Партіи. Ред. Конст. Бескид. Пряшев. 1921—1923].

* 40. Свобода — переже «Наука»; Незав. безпарт., культ.-полит. и торг. газ. П. Р. — Орган Христ.-Нар. Партіи П. Р. [з р. 1925]. Ред.-изд. А. Волошин — Издае: Т-во «Культура» [з 1923]; Ред. Ком. Отв. ред. В. Желтвай — Власт. А. Волошин. Відп. ред. Ю. Сопко. Вых. два рази на тижд. в недѣлю и четверь (1922) — раз на тижд. в середу [1922 — друга пол.] — раз на тижд. в четверь — кожд. другого тиждня у четверь. 35,5×27,5 (1926); 42×29 (1936 і до кінця); Ужгород. 1922—1938. [р. 1938 з вих. «Нової Свободи» перестала виходити].

40а. Свободное Слово — Безпарт. газета вых. будеть сначала один, потом два, и, наконець три раза в недѣлю — Газета появляется еженед. — Газ. появляется два раза в мѣс.; Отв. ред. и изд. Г. Майзелс — Рус. нар. Соед. 41×28,5 (1925); 47×32 (1929); Мукачево—Берегово—Ужгород. 1925—1931.

* 41. Село — Орг. сел. респ. подкарп. партіи. Отв. ред. І. В. Павлик — П. Сидор. [Період. незазн.; двотижн.]. 47,5×32; Мукачево. 1920—1924. (Гасло: «Земля принадлежит подкарпат. народу, котрый на ней работаеть»).

* 42. Слово Народа — Нар.-просв. новинка. Ред. Ком.-т. Відп. ред.-ка Ірина Невицька. Вых. 2 рази на місяць. 29×21. Пряшів. 1931—1932.

43. Тиса — Общ.-виѣпарт. газета. Отв. ред. Владимир Сцитовскій. Вых. тыжднево раз в недѣлю. 42×29. Севлюш. 1936—1938.

* 44. Украинське Слово — Незалеж. сусп.-пол. часоп. Вид. і відп. ред. Др. Михайло Брашайко. Двотижневик — вих. тыжднево — вих. двічі на тыждень: в середу і суботу (1938); 47×31. Ужгород. 1932—1938. [В ред. близька участь Др. В. Бірчака, В. Гренджи-Донського. Літ. додаток: «Слово»].

Чеські часописи.

* 1. Hlas Východu. Orgán Čsl. s.-d. strany dělnické na P. R. Řídí red. kruh. Odp. red. Václav Malý - A. Kekus. Vychází každý čtvrtek. 47×31. Užhorod. 1928—33.

2. Karpatská Rus (dř. »Užhorodské Noviny«). Neodvislý čtrnáctidenník. Vyd. a zodpov. red. V. Šklubal. Užhorod. 1921.

2а. [Most] — [турист. орган. Хуст].

* 3. Podkarpatské Hlasy. Neodvislý list, hájící zájmy českého lidu na P. R. a Vých. Slovensku. Maj. vyd. a zodpov. red. F. Svojsě. Sportovní rubriku vede Václav Prášek. Humor. koutek Gustav Vaněk. Vychází každou středu a sobotu. Neodvislý denník, hájící zájmy čes. lidu na P. R. a vých. Slovensku. Maj., vyd. a šéfred. H. Hajný. Odpov. red. Karel Hostaša. 42×49. Užhorod. 1925—1938.

4. **Podkarpatské Listy**. Maj. a vyd. Ždímal a Vetešník. Odpov. red. Josef Vetešník. Vychází jednou týdně v pátek. 41×29. Užhorod. 1921—22.

Podkarpatská Rus. Vyd. Těl. jednota Sokol. Šéfred. Karel Drož. Odpov. red. Josef Stulík. Vych. jednou týdně ve čtvrtek. 37,5×27,5. Užhorod. 1921.

6. **Podkarpatská Rus**. Vyd. Těl. jednota Sokol. Šéfred. zodpov. red. S. F. Kurfürst — Ctirad Sobotka. Vych. každý pátek. 42×29. Užhorod. 1925—1926. [Дещо друквано в російській мові].

7. **Podkarpatská Revue**. Nezávislý měsíčník pro kult., hospod., sociál. a polit. poznání P. R. Vyd. Klub Přátel P. R. Maj. a naklad. Podkarpatské nakladatelství J. Sejskal. Hlavní a odpov. red. Dr. Jar. Zatloukal, Bratislava. Odbočka redakce A. Raušer, Užhorod. Red. kruh: Dr. J. Andraško, Dr. Vladimír Birčák, Dr. F. Gabriel, Dr. Jevgenij Nedzelskij, Alois Raušer. Tiskem »Novina«. 29×20. Bratislava. 1936—1938.

8. **Slován**. Vych. každou středu péčí »Kroužku přátel Slovana«. Odpov. red. Pavla Zatloukalová. 37,5×27. Užhorod. 1923.

9. **Užhorodské Noviny**. Neodvislý týdeník pro P. R. Vyd. a zodpov. red. V. Šklubal. Vych. každý čtvrtek. 42×32, 47×31. Užhorod. 1920.

10. **Karpatoruský Pokrok**. Nezávislý týdeník. Vych. každý pátek. Odpov. red. MUDr. Václav Merhaut. 47,5×32. Užhorod. 1924.

11. **A - Z e t**. [Щоденна. Була призначена для Словаччини і Підкарп. Русі].

Малярські часописи (і в малярській мові).

1. **A Polgár**. Felelős szerkesztő Kreisler Géza (1927), Vidor Rudolf (1929). 42×28. Užhorod-Ungvár, Košice, 1927—1929.

2. **Az Öslakó**. Független politikai, társadalmi hetilap. Megjelenik minden szombaton. Felelős szerkesztő: R. Vozáry Aladár. 47×31. Mukačevo — Munkács. 1927—1928. [тижн.].

3. **Az Élet**. Riportujság. Felelős szerkesztő Voith György. 41,5×28,5. Mukačevo - Munkács. 1924—1927. [тижн.].

4. **Beregi Ujság**. Kárpátalja független demokr. hetilapja. Szerkeszti: Jak Sándor. 41,5×28,5. Berehovo. 1921—1933. [тижн.].

5. **Egyertérés**. Ipartársukati hivatalos lap. P. R. iparosainak és kereskedőineí független polit. és gazdasági hetilapía. Felelős szerkesztő és kiado: Zoltán Sándor, Szerkesz. Rottenstein Samu és Rochlitz Ernő. 41,5×28,5. Munkács. 1926—1929. [тижн.].

6. **Jövő**. Polit. társadalmi és gazdasági hetilap. Felelős szerkesztő. László Ernő. 41,5×28,5. Beregszász. 1924—1926. [тижн.].

7. **Kárpáti Híradó**. Független polit. napilap. Felelős szerkesztő Simon Menyhért Dr. 43,5×28,5 Mukačevo - Munkács. 1924—1933. [тижн.].

8. Kárpáti Magyar Hírlap. Szerkesztik: Rácz Pál és Kováts Miklós. 47×31,5. Munkács. 1920—1934. [вих. 3×тижн.].

9. Kárpátaljai Magyar Gazda. Az orsz. magyar nemzeti párt. Szerkesztik: Bakó Gábor dr. és Jaross Gyula. 41×29. Beregszász. 1920—1927 [щоден.].

10. [Kárpáti Napló, 1919.]

11. Kárpáti Futár. Független polit. lap. Felelős szerkesztő: Lakez Mihály. 41×29. Mukačevo. 1920—1924 [щоден.].

12. Keleti Ujság. red. Bálint. Užhorod.

13. Közélet. Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos: Tarjan Vilmos. 42×29. Mukačevo-Munkács. 1929—1933 [тижн.].

14. Köztársasági Híradó. Felelős szerkesztő: Vüsnovszký E. M. 47×31. Uzshorodon. 1924—1930. — [тижн.]

15. Köztársasági Magyar Híradó. Polit. társadalmi és gazdasági hetilap. 47×31. Užhorod - Mukačevo. 1924—1930. — [тижн.]

16. Határszéli Ujság. A Ruszinszkói ker. szoc. párt hivatalos hetilapja. Felelős szerkesztő: Hokky Károly. 47×31. Užhorod - Ungvár. 1924—1925. [тижн.]

17. М а р м а т о с. Társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilap. Felelős szerkesztő: Sámuel Schweiger. 41,5×29. Velký Sevljuš, 1925 — [тижн.]

18. [Munkács. 1919. Річник — ?].

19. Munkácsi Ujság. A Csehszlov. kommunista párt P. R. kerületének hivatalos közlönye. Felelős szerkesztő: Dr. Gáti József. 41,5×31. Užhorod—Ungvár. 1924—1925. — [тижн.]

20. Munkácsi Közölny. Pártonkívüli Politik. napilap. Felelős szerkesztő: Tarjan Vilmos. 47×31. Mukačevo—Munkács. 1934. — [щоден.]

21. Néplap. Ismeretterjesztő társadalmi és gazdasági hetilap. Szerkesztői és klad. felelős: Dr. Szerényi Ferdiaánd—Szkrál Ferenc (1933). 31×24. Užhorod. 1922—1933 — [тижн.]

22. Ruszinszkói Magyar Gazda. Az országos Magyar Kisgazda, földmives és kisiparospárt — »Magyar nemzeti párt« — Ruszinszkói kerületének hivatalos hetilapja. Főszerkesztő: Dr. Polchy István. Felelős szerkesztő: Dr. Bodáky István. 46×31. Beregszász. 1926—1928. — [тижн.]

23. [Ruszinszkói Magyar Hírlap. 1922.]

24. Ruszinszkói Népszava. A ruszinszkói szocialdem. párt központi közlönye. Főszerkesztő: Picha Béla. 41,5×28,5. Uzshorod - Beregszász. 1921—1925. — [тижн.]

25. Szabadság. A szocialdemokr. párt polit. és gazdasági hetilapja. A szerkesztésért és kiadásért felelős: Balla József. 42×

26. Szöllösi Ujság. — Felelős szerkesztő: Grünfeld Béla. 42×29. Sevljuš. 1928—1934. — [тижн.]

27. Szeretet. — Felelős szerkesztő: Bertók Béla. 31×23,5. Munkács. 1923—1929. [рел.-сусп. двотижн.] —

28. Uj Közlöny. — Pártinkivüli Polit. napilap. Felelős szerkesztő: Handesmann Havas Emil. 47,5×31. Užhorod - Ungvár. [вих. до 1938 і далі річ. — LX. щоден.]

[Középosztály — orgán českoslov. strany živnostenské.]

Жидівські часописи.

1. Židovské Hlasy. — Vyd. a odpov. red. S. L. Mokovits. 47×31. Mukačevo. 1924. [жид. мовою.] —

2. Židovské Národní Listy. — Red. Ondřej Mejsels. 47×31. Mukačevo - Berehovo - Chust. 1924. [жид. мовою.] —

3. Zsidó Néplap. — Zsidó tarsadalmi, polit. kultur. és gazdasági hetilap., red. Szerényi Béla. Užhorod - Munkács. 1921. —

4. Jüdische Stimme. — Mukačevo.

Б. Господ.-кооп. торг.-пром. органи.

1. Выставочныя Извѣстія — Освѣдом. I. Торгово-Промышл. выставки въ Ужгородѣ. Отв. ред. Ярославъ Чейка. Вых. ежедневно утромъ. 47,5×31. Ужгород. 1927. [Вых. під час виставки. Перше ч. з 7. VII. — останне — 24. VII. Вийшло 17 чисел. Деякі числа подвійні. Додатки (2) — в чеськ. і нім. мов.].

* 2. Господарь — Час. для поднесеня господ. и добробуту селян. Вид. Земельн. Рефер. Цивильн. Управи П. Р. Ред. Микола Творидло. Вых. 1 и 15-го кожд. мѣсяца. 31×24. Ужгород. 1920. [Розмір — 8 ст., також статті на інші теми культ.-просв. характеру].

* 3. Дружественный Вѣстникъ — Уряд. листъ Дружеств. Союза. Выд. и власт. — Краевый Дружеств. Союз. За ред. и выд. отвѣчае Богумиръ Тейбаль. Вых. два разы въ мѣсяць; 31×24; Ужгород. 1926. —

4. Карпаторусскій Земледѣлецъ — Центр. иллюстр. газета по всѣмъ вопросамъ земледѣлія. Урядовая газета: Проф. Землед. Организ. для П. Р. «Сельского Господаря», Краевого Союза Русских Винарей и Окр. Господар. Обществ. Шеф-ред. и отв. ред. Агр. Іосиф Е. Лоскотъ секр. «Сельского Господаря». Вых. один раз в мѣсѣцѣ кожд. 1 числа. 37×38; Мукачево. 1924. —

* 5. Кооператива — час. коопер. дружеств. въ П. Р. Орган Краев. Коопер. Союза. Отв. ред. Іосифъ И. Рак (1921) — Франць Брожь (1921) — Антоній Суховскій (1922-24). Вых. мѣсячно. 27,5×19 (1921-22), 29×21 (1923×24). Ужгород. 1921-24.

* Кооператива — Торговый вѣстникъ Кр. Кооп. Союза. Приложение. 32×24, ст. 16.

6. Нива — «Niva» — Неполит. двухнед. сел.госп. журнал. Изд. О-ва Свободнаго сельскаго ученія. Офиц. орган Правл. С. С. У. Сполка хователъй сѣдо-гнѣдого скота, Краев. Сполка хователъй дроб. звѣрять и зем. пчелар. Соединенія. Ред. и отв. ред. А. Седлачек — ред. школ. инспект. К. Гаек. Ужгород. 31×23,5. 1931.

* 7. Пч о л я р с т в о — Орган Краев. Пчоляр. Соединенія П. Р. Выд. Т-во «Просвѣта». Одвѣч. ред. Михаил Довбей, дир. шк. в Горянах. Редагуе ред. колегія: Шеф-ред. Матей Гайный, шк. инсп. в Ужгор. фах. ред. Фр. Кралик, главнослуж. в Ужгор., инж. агр. Володимир Коссар, Иван Лизак, упр. шк. в Радванцѣ, Павло Кукуруза в Ужгор. Вых. раз на мѣсяць. 23×15. 1923—1926. [При час. виходила — «Бібліотека новинки «Пчолярство». Вийшло разом з бібл. новинки «Подкарп. Пчол.» — 4 числа. Окладинка часоп. М. Кричевського].

* 8. П о д к а р п а т с ь к е П ч о л я р с т в о — Илюст. новинка пчоляров П. Р. Выд. Т-во «Просвѣта». За ред. отвѣч. Иван Курах, дир. держ. шк. в Зарѣчовѣ. Фах. ред.: Матей Гайный, шк. инсп. в Ужгор., Иван Мигала, шк. инсп., Волод. Коссар, проф. в Ужгор. Админ. Павло Кукуруза. Вых. раз на мѣсяць. 24×16. Ужгород. 1923-26. [Р. 1923 почав вих. додаток для дітей п. н. «Пчолка», що розвинувся у самост. часопис для молоді].

8а. [Русскій Пчеларь — орг. Краев. Пчол. Соединенія. Ред. Иванъ Лизакъ. Ужгородъ 1923—? вийшло 6 чисел].

9. С о г л а с і е — »Egyetértés« — Уряд. газета смѣшаныхъ промышл. корпорацій во П. Р. Kiadó és szerkesz. Rotenstein, Samu; Felelőszerkesztő: Zoltan Sándor, 41,5×29. В. Севлюш. 1926. —? [Вих. в двох мовах: Період. незазначено].

В. Просвітні та просвіт.-господ. органи.

1. | З о р я — Полуофиц. орган Подкарпаторус. Народопросв. Союза. Выд. Комисія дѣловодч. народопросв. рад П. Р. Ред. К. Коханый - Горальчук — П. Федор. Вых. 1 и 15 каждого мѣсяца. 29×21, 23×15. Ужгород. 1921—1931. [У заголовку гасло: «Все для народа и через народ»].

* 2. П р о с в ѣ т а — Лит.-Наук. и Господ. мѣсячник. Выд. Т-во «Просвѣта». Одвѣч. ред. Михайло Магела. Вых. 1-го кожд. мѣсяца. 24×17. Ужгород. 1925. [Вийшло два чис.; розм. ст. 16].

* 3. С в і т л о — Освіт.-Госп. час. Вид. Філія Т-ва «Просвіта» в Мукач. Відп. ред. П. Петричко. Ред. колегія. 24×16; 31×24 (1936-38). Мукачів. 1933-38. [Вих. місячно з перервами в розмірі — ст. 12, 14—16. Кожне число має відмінне мото, взяте з творів Шевченка, Франка, Олеся та ін.].

Г. Літерат.-суспільні, літерат.-історичні, мистецькі органи.

1. З а р я — Илюстр. журн. Карпат. Руси. Изд. Анна Ладани. Ред.: Др. С. Анталовскій, Др. Й. Цибере, Др. М. Попович,

Елена Микита, В. Лендвел, Влад. Колесников, Іосиф Жупан, А. Фаринич (ч. 1) — Ред. круг (ч. 2). Вых. два раза в мѣсяць; 31×23,5. [Перше число з 28. липня 1938., друге з 10. вересня]. 1938. [Журнал мав дит. сторінку. Вих. в розм. друк. арк.].

* 2. Карпатській Свѣтъ — Лит.-общ. журналъ О-ва им. Александра Духновича. Главн. ред. Архидіак. Евм. И. Сабов — предс. О-ва им А. Духновича. Отв. ред. Ст. А. Фенцикъ — др. теології и философіи, секр.-дѣлопроизв. О-ва. Вых. один раз в мѣсяць, кромѣ іюля и августа. 24×16. Ужгород. 1928—1932. [Вих. в роз. трьох і пів арк. Число з листоп. 1929. вийшло, як окреме видання в 47×30, ст. 4, присв. Адольфу Добрянському].

* 3. Карпатській Край — Лит.-истор. журналъ. Изд. «Русское Касино в Мукачевѣ» (1923) — О-во им. А. В. Духновича в Ужгородѣ. Отв. ред. А. Поповъ. [р. 1923. період. незаз.]. — Ежемѣс. журналъ [1924]. 22×15. Ужгород. 1923-24. [серед співроб. — К. Брешко-Брешковская, проф. Д. Вергун, Др. Д. Марков, А. Карабелеш та ін.].

* 4. Наша Земля — Лит. і сусп. політ. журнал (1927) — Сусп.-політ. і літер. журнал (1928). Ред. В. Гренджа-Донський. Вих. щомісяця 15 числа; 29×21; Ужгород. 1927-28. [Вих. в розмірі 16—24 ст. Мав називатися «Українська Земля», але на цю назву не було дано дозволу. Кожне число приносило багато ілюстрацій].

* 5. Просвѣта — Шевченкови — Ужгород. 10. марта 1926; 29×21. [Одноднівка в 10 стор., вид. Т-вом «Просвіта» з нагоди Шевченківського свята. Перша стор. в половині накладу — має образ Шевченка та Заповіт, а друга — програм Акад.].

6. Kárpáti Színházi Élet — Színházi, művészeti és kritikai riportlap., Szerkeszti: Bernáth Pál., 1930—1933 — (тижнев театру, мист. і критики).

Д. Науково-дослідчі, педагогічні і проф.-учитель. органи

* 1. Вісті Етнографічного Товариства Підкарпатської Русі — За ред. відп. проф. Адальберт Балаж. Вих. неперіод. 27×17 (1935), 23×16 (1936). Мукачів. 1935-36. [На прикінці 1936 р. поруч з цим органом засновано було орган для молоді — «Молодий Етнограф», що почав було виходити разом з «Вістями»].

* 2. Народна Школа — Орган Учит. Товарищества П. Р. Гл. ред. Василій Анталовській. Отв. ред. Василій Іюричков (1921-23) — Отв. ред. Мирон Петригалла; ежемѣс.; 32×24. Мукачево, з 1921-25. [Народная школа — до 1938].

* 3. Наша школа — Педаг. часоп. Вид. Т-во «Учительська Громада». Відп. ред. Іван Васко; Вих. раз у міс. 24×16. Мукачево. 1935—1938.

* 4. Подкарпатска Русь — Підкарпат. Русь (1936). Часоп. посвячена познанню родного края и педаг. справам. Вид. Педаг. Т-во П. Р. Гол. ред. Павло Яцко. Отвѣч. ред. Дир. Августин Штефан. Вых. 15. кожд. мѣсяца кромѣ юлія и августа; 23×16. Ужгород. 1924—1936.

5. Русская Школа — Оффиц. орган Союза рус. учит. на Словакии. Изд. «Союз рус. учит. на Словакии». Отв. ред. Др. Ив. Пьещак. Вых. один раз въ мѣсяць; 31,5×24. Пряшев. 1926—1931. [Вих. в розм. 4 стор.].

* 6. Учитель — Вид. Школьный Оддѣл цивильн. управы П. Р. Ред. Др. Ив. Панькевич — С. Бочек — Ю. Ревай. Вых. 10. кождого мѣсяца окром юлія и августа; 23×15. Ужгород. 1920—1936. [На початку гасло: «В своїй хаті, своя правда і сила і воля!»].

7. Урядовый Вѣстник — Шк. Оддѣла цивильноѣ управы П. Р. — Шк. Реферату краевого уряду П. Р. Редакцією Шк. Реферату. Накладом Шк. Реф. краев. уряду. [Період. не зазначено]. 24×15,5. Ужгород. 1921-37.

* 8. Учителський Голос — Орган Учит. Т-ва П. Р. Вид. Учит. Т-во П. Р. за ред. відп. Александер Полянський. Вих. раз в місяць; 31×24 (1930), 32,5×16 (з 1934). Мукачево. 1930—1938. [Часопис педагогичний, культурно-освітній і становий. Вих. в розм. стор. 8 (1930) стор. 24 (з 1934)].

9. Magyar Iskola — A podkárpatzskáruszi általános Magyar tanítógégue sület hivatal s lapja. Szerkesztők: Joannovics Aurel és nagy Sándor. 24×15. Uzhhorod, 1928—1931 [Вих. щомісяця 16 ст.].

10. Uj Korszak — Felelős: Czabán Samu. 41,5×29. Berehovo-Beregszász, 1934 — [двотижнево].

Е. Молодь. Діточі часописи.

1. Береговський Пластун — Часоп. українських пласт. Ред. проф. Б. Заклинський — Остап Домбровський; 34×21. Берегово. 1923-25. [Вих. відбиваний на шапирогр., писаний від руки. Розмір — 12-16 стор. У ч. 1 за 1925 р. ред. повідомляє про зміну назви на «Промінь», що фактично сталося в кінці 1924 р.].

2. Бичковський Пластун — Новин. пласт. воддѣлу; 34×21. В. Бичків. 1924. [Друковано на машинці і відбивано на цикльост.].

3. Ватра — Вид. Ю. Запаринюк; 27,5×20,5. Ужгород. 1932. [Літограф. Перше число за грудень 1932].

* 4. Вѣночок — для подкаопатських дѣточок. Вид. Шк. Оддѣл Цивил. Упр. (1920-23) — Вих. як прилога новинки «Наш Родный Край» (1924). Ред. Яр. Розвода — А. Маркуш. Вых.

двічі на мѣсяць — кожного мѣсяця. 22×15. Ужгород—[Тячево] 1920—1924. [На початку факт. ред. Др. І. Панкевич].

5. Гуцульський Ранок — Вид. і ред. ольдскаут у В. Бичкові. Період. пласт. листок. На правах рукопису; 21×17. В. Бичків. 1932.

* 6. Карпатська молодь — Вид. і ред. Мик. Вайда. Вих. 15 кожного місяця; 24×16; В. Копаня. 1936. [Вих. в розмірі 16 стр. Спец. пласт. кутик. п. н. «Скоб»].

* 7. Ластôвка — 28×21,5. Порошково. 1920. [Рук. від. на шапирогр. Вид. учнів Порошк. шк. під керівн. М. Підгірянки].

8. Лучшая Доля — Орган карпаторус. аграрных академиків. Изд. Центр. Союз аграр. академ. Отв. и гл. ред. — Э. М. Гойдич. Вых. пока ежемѣсячно; 35×25. Прага. 1925. [Вийшло одно число].

* 9. Молодая Русь — Журнал О-ва Карпаторус. Студ. «Возрожденіе». Изд. О. К. С. «Возрожденіе». Ред. и отв. ред. В. И. Лендвел; 27×20. Прага. 1930—1931. [На обгортці: «Періодическій журнал», але періодичність не зазначено. Обгортка має герб Карпат. України (П. Р.). Перше число вийшло у травні 1930].

10. Молодая Русь — Орган молодежи рус. нац.-автономной партіи. Отв. ред. и изд.: инж. Иван Ив. Федькович. Выходит каждый четверг. 42×29. Ужгород. 1938. [Перше число з 21. VII. Припин. в жовтні. Напоям проти партії Ст. Фенцика].

* 11. Мочари Вид. орган. «Пласт» при горож. і нар. школі. Ред. Колегія: Василь Бібень уч. III кл. гор. шк. — С. Ференчукова, учит. Нересниця; 29×21. [Нересниця]. 1937-38. [Вих. друкований на машинці і відбиваний на цикльост., як місячник—потім двотижневик].

* 12. Наши Стремленія — Журналь учениковъ рус. гимн. въ Мукач. — Альманахъ ученик. рус. гимн. — Ред. Ком-т подъ руков. проф. Ив. Ив. Готвальда; 22,5×15. Мукач. 1935

* 13. Наш Родной Край — Наш Рідний Край — Новинка для молодежи П. Р. Отвѣч. выд. Е. Егрецький [1922]. Отвѣч. ред. А. Маркуш — Водп. ред. и выд. Александер Маркуш (1922-38). Вых. мѣсячно — Вых. мѣсячно окрема юлія и августа; 23×15,5. Тячево. 1922-38. [Вих. в розм. 20 стор. з них 4 стор. оклад. При часоп. вих. «Бібліотека новинки» Наш Рідний Край].

* 14. Пчôлка — Илюстр. мѣсячник природозн. для дѣтей шк. вѣку. Выд. Т-во «Просвѣта» под проводом Авг. Волошина и управою Павла Кукворузи. 24,5×17,5 (1925-27). 23×15,5 (з 1928). Ужгород. 1923—1934. [На початку був додатком до «Подкарпат. Пчолярство». З р. 1924. самостійне видання, що вих. в розм. 16-32 ст. При часоп. вих. «Бібліотека новинки» «Пчôлка»].

15. Пластун — Skaut — Cserkesz — Часоп. пласт. молод. П. Р. Отвѣч. ред. Йосиф Пешек, жупный звѣтодавецъ. Вид. при держ. реальн. гимн. Вых. раз в мѣсяць в руськой и малярськой мовѣ. 31,5×24. Ужгород. 1923. — Ред. Ком-т. Вых. десять раз рочно в руськой, чеськой и малярськой мовѣ — Ред. проф. Л. Бачинський, Др. Божетех Пешек. проф. Др. Фердинанд Сереній. Ужгород. 1924-25 — 1927-28. — Часоп. пласт. молод. [В тексті: Часоп. руських оддѣлов Союза Пласт. П. Р.]. Ред. и админ. — Юліян Ревай. Вых. концем кожного мѣсяця кромѣ юлія и августа, найменше восьм разов до рока; 23×15,5. Ужгород. 1928.

* 16. Пластун — Skaut — Ред. ред. колегія. Одв. ред. Ю. Ревай — Семен Петроашко. 1928-29—1931.

* 17. Пластун — Часоп. пласт. молоді. Вид. Краєвий звѣтодав. українських відд. Союзу Пласт. П. Р. Відвѣч. ред. Андрій Ворон — Вид. і відвѣч. ред. Андрій Ворон. Вих. щомісяця, крім липня і серпня; 24×16. Севлюш. 1934—1935. [Якийсь час вих. на цикльост.].

18. Пластовий Орган — місячник. Ужгород. 1932. [Вид. на цикльост. пластуни-учні учит. семин. Вийшло кілька чисел].

19. По о м і н ь — див. «Береговський Пластун».

* 20. П о с т у п — орган поступ. молоді. Власн. і вид. Павло Добровський; Відв. ред. Іван Гооват. Вих. дня 15-го кожного місяця, крім липня і серпня; 23×15,5. Прага. 1931-33. [Перше число з грудня 1931. Вих. в розм. 16 стор.].

* 21. П о д к а р п а т с к і й С т у д е н т — Вид. Союз Соц. Помочи Подкарп.-Руських Студ. ред. Александръ Фединецъ. Вых. раз в мѣсяць. 23,5×15,5; Прага. 1922—?

* 22. П р а ц ю ю ч а М о л о д ь — Часоп. роб.-сел. молоді. Вид. Іван Мондок. Відвѣч. ред. Е. Кліма (з р. 1926) — Відвѣч. вид. і ред. Олександр Борканюк (р. 1930 і далі). Вих. кожного першого і третього тижня в місяці. 41,5×29. Ужгород. 1926—1936. [Гасло: «Хай живе союз робітників і селян» — «будучність належить нам». Адв. ред. Мукачево (1930 р. і ін.).

* 23. П р о б о є м — Часоп. підкарп. молоді. Власн. і вид. Микола Лелекач. Відпов. ред. Стефан Росоха (1933-34) — відпов. ред. власн. і вид. Стефан Росоха (1935-36) — Вид. Єлизавета Кузьмівна. Відпов. ред. Юрій Кенє, нач. ред. Др. Ст. Росоха (1937). Вих. кінцем кожного місяця, крім липня і серпня (1933-34) — Вих. кінцем кожного місяця (1936) — Вих. 1-го кожного місяця (1937—1938); 23,5×15,5. Прага. 1933—1939.

Н а р о д о в е ц ь — популярний додаток часоп. підкарпат. молоді «Пробоем». Прага. 1934. [Перше число появилось у квітні 1934, присвячене II. зїзду народовецької молоді].

* 24. П р о с в ь т а — лист. кружка молодежи при мѣщан. читальнѣ в Береговѣ, Берегово. 1920 (літограф.).

25. Русская Молодежь Журналь для рус. уч. молод. Ежемѣсяч. газета. Ред. Іоанъ Кизякъ. Отв. ред. Др. Гойдичъ. Пряшевъ. 1920—?

26. Русскій Скаутъ — Ежемѣсяч. журналъ рус. скаутовъ им. А. В. Духновича. Изд. отдѣль рус. скаутовъ им. А. В. Духновича. Отв. ред. Ст. Фодор, помоч. ред. Василій Петрецькій, 23×15. Ужгородъ. 1935. [Вийшло 5 чис.].

27. Скоб Мѣсячник вѣддѣлу при Учит. семин. [ім. Лучкая]. Вид. Пласт при гр. кат. учит. семин. Ред. Галайда. 34×21. Ужгород. 1927. [Рукопис. відбив. на шапирографі. 1927 р. вийшло одно число з 15. X. стор. 8. Про дальше існування часоп. відом. немає].

28. Севлюшський Пластун — Вид. Севл. Пласт; 34×21. Севлюш. 1924-25. [Відбив. на цикльост. Р. 1924. вийшли чч. 1 і 2, в р. 1925. 3—4].

29. Табор — Однодневний пласт. табор за Ужем під Радван. лісом. Відповід. ред.: Бр. Кругім. З нагоди свята патрона Пласту. Виходить коли хоче. [1932]. [Гумор. одноднівка].

30. Таборит — Традиційний часоп. таборуючих. 34×21. Табор у Солочині. [1932]. [Вих. друк. на шапирографі за ред. А. Шерегія (Грім). «Таборитів» вих. кілька, всі переважно ред. А. Шерегієм. Вих. у Празі, а потім в Карп. Україні].

* 31. Тиса — неперіод. орган. Вид. Самоосвіт. гурток «Рідна Нива» при Держ. Торгов. Академі; 20,5×16,5. Мукачево. 1927—1938(?). [Перші річн. писані від руки і відбив. на шапир. З р. 1930 літограф. з підзагол. «Науково-освіт. листок», як місячник. Через брак коштів цього року вид. припинил. Р. 1932-33 час. віднов.].

32. Український Пластун — Однодн. Тим, що таборують — ті, що не таборують. [ред. А. Шерегій]; 34×21. Табор у Солочині. 1932.

33. Український Пластун — Уряд. газета хустських пластунів. Ред.: Жирагооі дирек. Вих. кожного другого дня — Вих. два рази в місяць. 29,5×21. Табор у Городилові — Хуст. 1932. [Вийшло шість чисел, починаючи з ч. 2 (як продовж. одноднів.?). З 10. X. вих. двічі на місяць, як часоп. хустських пласт. Всі числа писані від руки і відбив. на шапирогр.].

34. Юный Другъ — Илюстро. журн. для юношества. Изд. О-во «Школьная Помощь». Ред. Ком-т под предс. Д-ра Александра А. Бескида. Отв. ред. С. С. Медьешій. Вых. 1-го числа каждого мѣсяца за исключ. іюля и августа; 31×23,5. Ужгород. 1929—1930. [Вых. в розм. 20—30 ст.].

35. Юношество — мѣсяч. журн. юношества Чсл. Черв. Ко. Изд. Дивизія Чсл. Черв. Ко. для П. Р. За ред. отв. Димитрій Пек (1930) — Серенчи (1931—1938). Вых. кромѣ мѣсяцей

іюля и авг. каждый мѣсяць. 23×15,5. Мукачево. 1930—1938. [Ілюстрований. Розмір — 24 стор.].

36. J ó B a r á t o m — Szerkeztésért és kiadásért felelős. Czabán Samu. 29×21. Berehevo—Beregszász. 1927—1929. — ?

Ж. Церковно-релігійні органи.

* 1. Б л а г о в ѣ с т н и к — Духовна газета для Подкарп. Русинів. Изд. А. Волошин — Чин св. Вас. В.; Ред. А. Волошин. Отв. ред. Ем. Бокшай — О. Теофан Скиба. Вых. два раз в мѣсяц кожного 1-го и 15-го. — Мѣсячник. 22,5×15. Ужгород. 1921—1938. [Мото: «Да вси єдино будут». Вых. в розм. 24 ст.].

* 2. В і с т і з Ч е р н е ч о ї Г о р и — Росвигово к. Мукачева. 1934—1938. 30×21. [Орган чернців Росвіг. манаст. Вид. о. о. Василян. Період. не зазнач. Вих. відбив. на цикльост.].

3. Д а П р і ї д е т ь Ц а р с т в і е Т в о е ! — Офиц. органъ О-ва Найсв. Сердца І. Христа, Сполка Всеспомагающей Богородицы и Бр. св. Розанца. Ред. о. Мирон Петрашовичъ — приходник (1930-31) — парох (з 1932). 23,5×15,5. Пряшев. 1928-38. [Період. незазнач. Вих. місячно в розмірі 16 ст. Р. 1936 помічено: «Годъ изд. 1 (III) » після чого р. вид. подавано подвійно. Напочатку друковано наполовину латинкою. Чим далі латинка займає все більше місця].

* 4. Д у ш п а с т ы р ь — Уряд. орг. Епархії Мукач. и Пряшев. (1924) — Уряд. и Духов. органъ Епархії Мукач. и Пряшев. (1929 і далі на окладинці). Отв. ред. о. Ал. Ильницькій, засѣд. и писмовод. консисторії. Вых. ежемѣсячно. 29×21. [1923]. — 23,5×16. Ужгородъ — Пряшевъ. [1928]; 1923—1938. [Оклад. Е. Бокшая. При часоп. вих. «Проповѣди», за ред. А. Ильницького].

5. М и с с і ї н ы й В ѣ с т н и к ъ — Missijnųj Vistnik — Нар. орган Т-ва дѣла ширеня вѣры для вѣрників Подкарп. и Пряшев. Руси. Выд.: Т-во дѣла ширеня Вѣры для Русинів в Ческо-Слов. Респ. За дозволом еписк. ордин. в Ужгородѣ и Пряшевѣ. Гол. ред. о. А. Ильницькій. 20×13; Ужгородъ. 1931 — [Крім гол. ред. ще ред-ри: Ужгород — о. Др. А. Немец. Пряшев — о. М. Петрашевич. Період. незазнач. Двомісячник?].

5а. П р а в о с л а в н ы й К а р п а т о р у с с к і й В ѣ с т н и к ъ — Період. изд. для дух. и вѣр. народа Правосл. Мукач.—Пряш. Епархії. Изд. по благосл. Его Преосв. Дамаскина еп. Мукач.—Пряш. Ред. инок Алексѣй (Дехтерев), отв. ред. игум. Аверкій. 24×17. Ужгород. 1935-38.

6. П р а в о с л а в н а я К а р п а т с к а я Р у с ь — Церк.-нар. органъ Правосл. движенія на Карп. Руси и Вост. Словенску. Ред.-изд. Протоіерей Всеволод Коломацкій. Вых. два раза в мѣсяць; 47×31. с. Русское (1928-29); с. Владимірова — Ладимиров (1930—); 1928—1930.

7. Православная Русь — Церк.-нар. орган правосл. движенія въ Зарубеж. Карпат. и Пряшев. Руси съ прилож. ежемѣсячного «Дѣтства во Христвѣ» — «Дѣтство и юность во Христвѣ»; Изд. Бр-во преп. Іова Почаевскаго, покровит. церк. книгопечат. Отв. ред. Николай Ів. Бойко. Тех. ред. Архимандрит Серафим и Игум. Савва. Вых. два раза въ мѣсяць. 47,5×31. Владимира. 1931—1939.

7а. Русскій Православный Вѣстник — ред. о. іеромонах Аверкій. 1921-22. [Ужгород? Відновл. 1935].

8. Русское Слово — урядная епархіальная газета; Пряшев. 1936. [Див. розд. III. А. ч. 39].

9. Церковная Правда — Изд. Карпаторус. Правосл. Церкви. Издатель Епарх. Упр. (консисторія). За ред. отв. свящ. Д. Бѣляковъ [Період. незазнач.]. 24×15,5. Мукачево—Хуст. 1925—? (Вых. в розм. 16 ст.).

3. Гумористичні часописи.

* 1. С о в а — Руська гумор. газета. Отв. ред. Михаил Шутка. Вых. коли хоче. 31,5×23. Ужгород. 1922-23. (Вых. в мовах: українській, чеській і мадярській).

2. К у - К у — [рус. гумор часоп. Вых. в Мукачеві — 1931—1933 рр. Ред. Иванчовъ].

3. G r i m á s z — Szerkeszti: Kreisler Géza. 31,5×24. Užhorod-Ungvár. 1923—1926.

Різні часописи.

1. В е р х о в и н а — [Хуст. 1934].

2. * Zemský Věstník — Земскій Вѣстник для П. Р. Изд. Земск. Уряд для Подкарпаторус. Края. Отв. ред. Ольдрих Шроньек. 29×21. Ужгород. 1928. — [Період. незазн. Вых. в двох мовах].

* 3. Н а ш а О б о р о н а — Часоп. воен. инвалидов, вдов и сирот П. Р. Выд. Т-во воен. инвал. «Надѣя». Ред. Ю. Танчаковский. Відпов. ред. Ст. Клочурак — Фридманський. Вых. 25-го кожного мѣсяця. Ужгород. 1920—1926.

* 4. Úřední Noviny — Урядова Газета — Zemského úřadu pro zemi Podkarpatorus. — Земск. Уряда для Подкарпатоскорус. Края. Выд. Земск. Уряд. Отв. ред. Др. Ольдрих Шроньек — Др. Карель Горейш. Вых. по потребности. 31×23,5 Ужгород. 1919—1938. [Вых. в двох мовах]. [Додат. Příloha - «Прилога»].

4а. Літературні Вісті — присв. пропаг. і пошир. друк. слова і зближ. читача з добр. книж. Вид. і власт. вид. «Пчїлка». Веде і за ред. відп. Павло Кукуруза. Вых. 4 р. на рік 17,5×12,5.

5. Ч е ш с к о - Р у с с к і й С о ю з — «Česko-ruský Svaz» — Еженед. для народнаго, культурнаго и економ. единенія въ Кар-

пат. Руси. Изд. Изд-ий чешско-рус. ком-т. Отв. ред. Емиліан Сойка. Мукачево. 1921.

6. [Народное Здравіе — Изд. Дивиз. Чехослов. Кр. Кр. Мукачево].

7. [Самоуправленіе — Ужгород. 1931-33].
Ужгород. 1937. [Вийшло одно число за м. жовтень].

8. Věstník — Svazu ČSL. odborových organis. státně zaměstnaneckých a organ. zaměstnanců podniků státem spravovaných na P. R., maj. a vyd. Svaz čsl. odb. org. st. zam. pod. st. sprav. na P. R. Odp. red. Jan Hrbek. Vych. jednou měsíčně, Užhorod. 1924—1927.

9. Kárpáti Vadász — Szerkeszti és kiadja: Dr. Fencik Jenő. 31×24. Berehovo (Beregszász). 1927—1928. [Ілюстр. дво-тижневик присвяч. ловецтву].

VI. Доба Чесько-Словацької федерації і Карпато-української державности 1938—1939.

1. Благовістник Пресв. Серця Христового. — Вид. о. о. Василян. Ред. о. Севастіан Сабол. 24×16. Хуст. 1939. [Річник помічено XIX. Вийшло ч. 1—2 ст. 24+4 ст. обгортки].

2. Бюлетень Пресової Служби Карпатської України — [Вид. відділ Преси і Пропаг. при Президії влади К. У. в мовах українській, чеській та німецькій. Хуст. 1939].

3. Говерля — Місяч. культури. Вид. й за ред. відпов. Іван Роман. Вих. з початком кожного місяця. 23×15,5. Хуст. 1939. [Вийшло одно число за січень місяць].

* 4. Карпатська Україна — Незалеж. селянський часоп. Вид. і ред. Редакційна Колегія. Відпов. ред. Юрій Таркович. Вих. в середу і в неділю. 47×31. Хуст. 1939. [Мав «Сільськ-госп. сторінку» за ред. Землед. Комори в Хусті].*)

* 5. Karpato-Ukrajinská Svoboda — Týdeník pro kultur. a národohospod. sblížení Čechů, Slováků a Ukrajinců. Maj. a vyd. K. Pštros. Řídí red. kruh. Odpov. red. A. Jšková. Zakladatel V. Zborovský. Vych. každý pátek. 38×27,5. Praha. 1939. [Перше число появилось 6. січня 1939. Останне — 24. березня 1939. Всього вийшло 12 чисел. Додаток в українській мові п. н. «Карпато-Українська Свобода»].

* 6. Karpato-Ukrajinská Prasa — (inform. tisková koresp.) Pražské vydání. Maj. a vyd.: Úřadovna vlády Podkarp. Rusi. Řídí M. Rusynko. Zodpovídá — E. Štefan. Vych. denně. 29,5×21. Praha. 1939.

7. Нація — Орган нац. думки. Власн. вид. і відпов. ред. Д.о. Семен Юськів. Ред. Колегія під провод. Д-ра С. Юськова.

*) За корд. вих. „Карпатская Русь“. — Офиц. орган Карпаторус. Союза въ Европѣ. Ред. Николай А. Горняк. Вых. пока временно. Лондонъ, 1938 [Вих. в рус., франц. і нім. мовах].

Часоп. вих. раз в тиждень. 48,5×31. Рахів. 1939. [Почав вих. з 12. II. 1939 р. з гаслом: «Слава Україні!»].

* 8. Нова Свобода — див. III. А.

[Додаток. «Наступ»].

9. Наступ — Орган Української Нац. Оборони. Вих. два рази в тиждень. 42×28. Ужгород. 1938. — Орган Націоналіст. думки. Ред. Колегія під провод. Степана Росохи; 42,5×30 (1938), 48×32; (1939). Хуст. 1938-1939. [Перше число, як додаток до «Н. Свободи». Вийшло 18 чисел: р. 1918 — 6 і р. 1939 — 12].

* 10. Нова Сцена — Місяч. театральн. мистец. Вид. і ред. Ред. Колегія. Відпов. ред. Орест Чернек; 30×21. Хуст. 1939. [Вих. за факт. ред. бр. Шерегіїв. Вийшло два числа. Разом в 20 стор. і 4 стор. окладинка, ілюстр.].

11. Православная Русь — див. розд. III. Ж.

* 12. Пробоєм — див. розд. III. Е.

13. Пряшевская Русь — Орган своб. рус. общ. мысли. Гл. ред. о. Феодор Райкович. Отв. ред. Василій Минарич; 47×31. Пряшев. 1938—1939. [Почав вих. у жовтні 1938. Період. незазнач. Тижнева? У м. травні (12. V) словацькою владою закритий].

14. Русская Правда — Общ. полит. ежеднев. газета. Изд. Изд-ий Ком-т. Ред. Алексій И. Илькович. Отв. ред. И. Чекан; 46×31,5. Ужгород. 1938. [Орган А. Бродія. Перше число вийшло 11. X. 1938. Останнє 30. X. Всього вийшло 15 чисел. Припинений з наказу влади].

15. Урядовый Вѣстникъ Правительства П. Р. — Урядовий Вістник Парвит. Підкарп. Руси — Урядовий Вістник Правительства Карпатської України (П. Р.) — Изд. Президіум Прав. П. Р. — Видає Президія Правит. П. Р. Отв. ред. Федор Скраль (ч. 1) — В. Гренджа-Донський (з ч. 2 і далі). 30×21,5. Ужгород. (1938) — Хуст (1938—1939). 1938-39. [Перше число вийшло 20. X. 1938. у двох мовах — рос. (на першому місці) і українській. Разом 8+8. Друге число вийшло у Хусті 15. XI. З ч. 3 вих. в одній українській мові. З ч. 4 від 21. I. 1939 приймає назву: «Урядовий Вістник Правит. Карпат. України»].

16. Přehledy z Karpatské Ukrajinu — Český nezávislý polit. týdeník. Vyd. a odpov. red. Zdeněk Kolařík. 31×24. Chust. 1939.

[Перше число вийшло 6 лютого 1939 р. Останнє — 8. березня. Вийшло пять чисел. Гол. співроб. був Др. Мілош Дрбал — адвокат в Хусті і посол до Союму Карпатської України].

Зіркою (*) означено часописи, що є в збірках Українського Історичного Кабінету.

*) У Празі в 1. I. 1939. Вих. Збірник законів і розпоряджень Чесько Словацьк. Республіки. („Zb. zák. a nař. Česko-Slov. státu“) у трьох мовах: чеській, словацькій і українській. Вийшло 22 чисел.

Праці того ж автора

- . Нарис історії української преси — Подебради, 1938.
  - . До історії українського радикального часопису «Народ» — Прага, 1930.
  - . Українська преса за сто років — Чернівці, 1931 («Сам. Думка»).
  - . Преса на Закарпатті, Скрантон, 1934.
  - . Tisk Podkarpacké Rusi, Praha, 1934 («Slov. Přehled»).
  - . Альманах «Віра», Львів, 1937 («Укр. книга»).
  - . Журнал «Основа», 1861-62, Львів, 1938.
  - . Рукописні часописи української молоді, Львів, 1938.
  - . Мовна боротьба в пресі Карпатської України, Львів, 1939 (Дзвони).
-

ВИДАВНИЦТВО ЮРІЯ ТИЩЕНКА

ставить метою дати найкращу книгу за найдешевшу ціну.

За останій час видано такі новинки:

I.

З серії для молоді:

<i>Евальд:</i> Бук і дощовик, опов.	4 К
» Родичі, опов.	4 "
» Буковий горб, опов.	4 "

II.

Пізнай свій край:

<i>Проф Січинський:</i> В. Бардіїв. З богатьма ілюстр.	5 К
» Зборів. З богатьма ілюстр.	5 "
<i>Животко, А.:</i> Преса Карпат. України (бібліографія)	5 "

III.

Ріжні:

<i>Баланчук, М.:</i> За краще завтра пса на Здії (прем.)	10 К
<i>Колос, Ів.:</i> «Молоді мої дні», поезії (книга дістала Франкову премію)	5 "
<i>Велигорський, М.:</i> Наші лічнічі рослини. Практичний порадник як збирати та вживати лічнічі рослини. З богатьма коліровими таблицями	10 "
«Карпатська Україна». Серія роскішних листівок фотографій, складена з 10 карток	5 "
«Велетні нашого народу». Серія 10 найвизначніших наших постатей, роботи малярки О. Лятуринської	6 "
«Весняні мотиви». Серія карток (6 штук) двоколірові, роботи Г. Мазепи	3 "

Друкується багато новинок!

В нашому видавництві можна набувати всі тутешні й закордонні видання. Адреса видавництва:

Jurij Tuščenko, nakladatelství Praha II., Žitná 13.